

'Willem Drees is succesverhaal'

Henk Geist
h.geist@mediahuis.nl

Haarlem ■ *'Ik ben trots op mijn appartement. Ik woon sinds een jaar met plezier op de locatie Willem Drees en ben heel blij met het mooie uitzicht en de fijne ruimte. Ik ben ook trots op mijzelf omdat ik steeds meer dingen zelfstandig ben gaan doen. Zo loop ik nu gewoon alleen door de buurt als ik zin heb in een wandeling. Op de oude locatie deed ik dat niet.'*

Met die woorden geeft bewoonster Ingrid precies aan wat de bedoeling is van het nieuwe woongebouw Willem Drees van het RIBW K/AM middenin het Ramplaankwartier. Daar wonen sinds april vorig jaar 32 cliënten zelfstandig in een beschermde woonvorm met 24-uurs begeleiding. „Het is een succesverhaal”, verzekert Saskia Uijtdehaage, clustermanager 24-uurs zorg bij het RIBW K/AM (voluit Regionale Instelling Beschermd Wonen Kennemerland/AmstellandMeerlanden).

Weerstand

Daar zag het aanvankelijk niet naar uit. De komst van dit woongebouw stuitte op veel weerstand in de buurt. Vooral omdat op de beoogde bouwplek een verwilderd stukje groen lag, het zogeheten Scharrelbosje. De buurt heeft jarenlang geprobeerd nieuwbouw op deze plek tegen te houden, tevergeefs dus. Daarnaast bestond de vrees voor overlast door de toekomstige bewoners.

Die overlast is er soms, dat zullen Uijtdehaage en woonbegeleider Hans Beentjes ook niet ontkennen. „Onze bewoners hebben soms last

Hans Beentjes en Saskia Uijtdehaage: 'Integratie in de wijk is belangrijk'.

FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

van spanningen of waanideeën, de ene dag gaat het beter dan de andere”, zegt Beentjes. „Als de spanning te hoog oploopt moet die ontsnappen, dan gaat iemand bijvoorbeeld de wijk in en lopen schreeuwen. Wij krijgen signalen uit de wijk dat dat niet prettig wordt gevonden. Communicatie is dan heel belangrijk. Wij geven de buurtbewoners uitleg over de achtergronden, dat geschreeuw is niet gericht tegen iemand. Als mensen hun klachten bij ons aangeven, dan kunnen wij daar wat mee. Het liefst brengen we de betrokkenen met elkaar in contact, zodat je het als goede burens kunt

oplossen. Wij willen dat onze bewoner zich ook aanpast en bijvoorbeeld een andere plek zoekt om die spanning kwijt te raken. Of als een bewoner in de bosjes gaat plassen, dan geven wij aan dat dat niet kan. Wij moeten grenzen stellen.”

Aan de andere kant bestond ook bij sommige bewoners van Willem Drees de vrees dat ze niet geaccepteerd zouden worden door de buurt. Uijtdehaage: „We hebben open dagen gehouden voor de buurt en uitgelegd welke mensen hier kwamen wonen. Buurtbewoners gaven aan dat we van harte welkom waren. Dat is heel belangrijk, die veiligheid is

voor onze bewoners de basis om een stapje verder te komen. Veel bewoners hebben hun zekerheden verloren; geen werk meer, geen gezin, geen vertrouwen in zichzelf. Onze begeleiding is er op gericht ze dat vertrouwen terug te laten krijgen. Daarvoor is integratie in de wijk belangrijk, deelnemen aan het sociale leven in de buurt is wezenlijk. Door naar de buurtsupermarkt of de buurtkapper te gaan. Door die gewone wijkcontacten kunnen onze bewoners deel van hun leven terugwinnen.”

Daar moet ook het zo zelfstandig mogelijk wonen in Willem Drees

aan bijdragen. Elke bewoner heeft een eigen appartement, met eigen keuken en badkamer. Maar wel met 24-uurs begeleiding. Ze kunnen terecht in een gemeenschappelijke ruimte waar bijvoorbeeld samen getogen of koffie gedronken kan worden. Voor wie er behoefte aan heeft, is er dagelijkse activiteitenbegeleiding. Er is een wasruimte in de kelder waar ze zelfstandig of met begeleiding de was kunnen doen. Bij de hoofdingang heeft elke bewoner zijn eigen brievenbus, elk appartement een eigen deurbel.

Ontroerend

Uijtdehaage: „Het gaat om een groep mensen waarmee we nog wat kunnen bereiken. Wij bieden ze een veilige basis waardoor ze weer grip op hun leven kunnen krijgen. Wij bekijken of ze meer eigen regie en zelfstandigheid aan kunnen en wat ze nodig hebben om dat te bereiken. Er blijkt vaak nog veel ontwikkeling mogelijk te zijn. Het is ontroerend om te zien wat een enorm positieve invloed dit heeft op een mens, wat een verschil het maakt om de sleutel te hebben van je eigen voordeur. Ook al vinden sommigen het moeilijk om actief invulling te geven aan hun dag. Wij zien er op toe dat ze dan niet vereenzamen en ondersteunen mensen in het zoeken naar oplossingen. In sommige gevallen is uiteindelijk doorstroming naar een zelfstandige woning mogelijk, maar met ondersteuning. Willem Drees is een succesverhaal. Misschien dat het in de toekomst mogelijk is om nog meer samen met de buurt te doen.”

'Dat ik hier nu woon, heeft mij opgeleverd dat ik een hoop dingen heb losgelaten van het verleden. Ik ben trots op wat ik heb bereikt.' (Bewoner Joost)

In 1837 deed gaslicht intrede in Haarlem

In Maastricht staat een standbeeld van een man met een op gas brandende fakkel. Deze Maastrichtenaar en hoogleraar fysica te Leuven, Jean-Pierre Minckelers, ontdekte in 1783 dat er bij het verhitten van steenkool een gas vrijkwam dat gebruikt kon worden om luchtballonnen te vullen.

Al snel bleek dit ook geschikt voor verlichtingsdoeleinden. Al in 1785 verlichtte Minckelers hiermee zijn collegezaal. Daarmee stond hij aan het begin van de felverlichte steden zoals wij die nu kennen. In die periode

was Groot-Brittannië de drijvende kracht achter bijna elke technische vinding.

Het is dan ook logisch dat het maken van dit gas daar verder werd ontwikkeld en Londen in 1814 de eerste stad was die met gaslicht werd verlicht. Het werd als een wonder ervaren. Een gaslamp gaf, aldus een enthousiaste Nederlandse bezoeker, 'meer schijnsel [...] dan tien traditionele lantaarns'.

In steden was het 's nachts steeds aardedonker geweest. Het licht van maan of sterren drong in de smalle straten nauwelijks door. Al in de 16e eeuw werd daarom iedereen die na het donker op straat kwam, verplicht een lantaarn te dragen. Later werden er om de paar huizen straatlantaarns met een kaars geplaatst.

Om de hoeveelheid licht van een kleine, 20 watts gloeilamp te

Gaslantaarns verlichten Kleine Houtweg in 1939. FOTO NOORD-HOLLANDS ARCHIEF

krijgen, zijn echter zo'n 200 kaarsen nodig. Bovendien branden zulke lantaarns veelal slechts tot 9 uur, bij herbergen tot 10 uur 's avonds. Rond 1600 had Leiden, de best verlichte stad van de Republiek omdat de soms wat al te benevelde studenten in de gaten moesten worden gehouden, honderd van zulke kaarslantaarns. Het was in de steden derhalve nog steeds stikdonker en lang niet veilig. Niet alleen liep er allerlei gespuis rond, ook liepen late stappers het risico in een gracht te verdrinken.

Gaslamp gaf meer licht dan tien lantaarns

Vanaf 1670 kreeg Amsterdam verbeterde olielantaarns, uitgevonden door de kunstschilder Jan van der Heijden. Een eeuw later had die stad er 2800 en stond voor elk tiende huis zo'n

lantaarn die iets meer licht gaf dan een kaars.

Ook Haarlem kreeg Van der Heijdenlantaarns, maar pas in de late 18e eeuw bracht een Zwitserse vinding, de Argand-olielamp, werkelijk meer licht. Door een betere aanzuiging van lucht en een beter getrokken glas kreeg de olielantaarn nu de sterkte van twintig kaarsen, ongeveer evenveel als een fietslampje. De gaslamp was dan ook een enorme verbetering.

In 1824 werd in Londen de *Imperial and Continental Gas Association (ICGA)* opgericht, een firma die steden op het continent van gasverlichting zou gaan voorzien. Een jaar later kreeg Rotterdam de Nederlandse primeur van een ICGA-gasfabriek.

In Haarlem kreeg deze maatschappij in 1835 een concessie voor het leveren van steenkoolgas voor twintig jaar. Bij de Raaks, op het terrein waar nu het gemeentekantoor en de Jopenkerk staan, werd een gasfabriek opgericht. Zo kon vanaf 1837 een deel van Haarlem met gaslantaarns worden verlicht. Pas tien jaar later werd bepaald dat er 144 van zulke lantaarns moesten komen. Rond 1850 werden dat er 205. De stad kreeg helder gaslicht, maar nog mondjesmaat.

Uit de tijd

Historische rubriek van de Haarlemmer Hein Klemann, hoogleraar economische geschiedenis aan de Erasmus Universiteit.